

DALECE (79) *av*

Wszystkie samogłoski jasne.

Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w.

Występuje wyłącznie w połączeniu z „tak”, „jako”; bardzo, w wysokim stopniu, na tyle; in tantum Vulg (74) :

Połączenia: »jako dalece ... tak« (1): iáko ich dálece nie rozumiémy/ ták im pewniéy á mocniéy wierzymy BiałKat 71.

*»(nie) tak dalece ... jako« (31): A pán Chrístus miáł być zwan tęp imięnięp/ nietak dálece [...] od miałteczka Nazareth/ iako z Zydowłkiégo od świątości MurzNT 8v; OrzQuin Tv; GórnDworz H2, X4v; Pan Bog nigdy tego niedopuscił/ áby fie błędy ták dálece ízerzyć miály/ iáko fie ízerzy Powłzechny Kościoł iego. WujJud 38; BudBib I C2; żołnierzom nie ták dálece [*non tam*] płacą zá rádę iáko [*quam*] zá pracą. ModrzBaz 114v, 1v, 24, 39, 45, 141 (15); SkarŻyw 114; CzechEp 10, 200; KochWz 136; KochWr 21, 22; OrzJan 91; kazánia ná pogrzebiech nie dzieią fię ták dálece dla vmártych/ iáko więcey dla żywych pozostálych WysKaz 2; CzahTr A3v; KlonWor ded **2.*

*»tak dalece (...) że (a. iż)« (16): [Achab] ítał fie obrzydliwym/ ták dálece/ że [*in tantum, ut*] fie vdał zá Bálwany ktorych byli náczynili Amoreyczykowie Leop 3. Reg 21/26, Iob 8/7; LeszczRzecz A4; WujJud 15, 59; ModrzBaz 40, 43v, 79v, 114v, 144 (6); ModrzBazBud ¶16v; Mnie poprawdzie ízczęście było Ták dálece iuz zbłaźniło/ Zem śmiał rzéc; w téy klubie ítoię/ Ze fy odmiány nie bóię. KochPs 41; Rolłá iego świątobliwości sławá v wżytkich: ták dálece/ ífz Krol Angielłki Edmundus z wielką czcią łobie poń pośłał SkarŻyw 508; CzechEp 127; ReszList 149; ReszPrz 83, 86; WujNT 67, 546; JanNKar C; SarnStat 42; PowodPr 67.*

»tak dalece ... żeby (a. iżby)« (2): Y ták dálece [Chrystus] ku miłości Bożey/ człowieká przywodził/ żeby fie lámego fiebie záprał CzechRozm 91v; WujNT 763.

*Wyrażenia: »jako dalece« = *quatenus Calep* (3): Calep 886b; Skąd y to widzimy/ iáko dálece przełożeni duchowni przewyższią przełożone świeckie WujNT 453. Cf »jako dalece ... tak«.*

»(nie, ani) tak dalece« (64): LibLeg 10/153; Ten poštěpek ácz ták dálece nie iefth wedle Prává/ wżákże [...] wwiedzion iefth w obyczay. GroicPorz 13v; SienLek V; WujJud 44; BudNT przedm bv; Oglądály ty oczy moje rzeczy dziwne/ nigdy niefłychane/ áni ták dálece ípodziwáne. SkarŻyw 113; NiemObr 25; WerGośc 210; KochWr 25, 38; KochFrag 50; LatHar 323; Kto fie wilkom drápieżnym záftáwia/ áby owiec [...] ták dálece nie požyráli? PowodPr 21, 22; CzahTr 12v. Cf Połączenia.

a. Szczegółowo, dokładnie, kompletnie (5) :

Wyrażenie: »tak dalece« (5): Ia ták dálece z tobą o tym mówić nieumiém/ tylko to wiém/ żeś bełpiecznym piśánim śwym/ [...] rozniewał Połły OrzQuin D4v; Iam ták dálece w rzecz w tę nie wglądał: ánim o tym ták głęboko myślił. CzechRozm 222v; Poznaś wżytko co trzebá w tym młodym człowiecze Wypifác cnot nie mogę iego thák dálece. PaprPan C4v; CzechEp 255; PowodPr 8.

Cf DALEKO